

Povinnosti soukromoprávních původců

Vybrané právní normy související s činností soukromoprávních původců:

- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích);
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů;
- Zákon č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů.

Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají za podmínek stanovených zákonem (§ 3 odst. 2 "archivního zákona"):

- obchodní společnosti a družstva s výjimkou bytových družstev, pokud jde o dokumenty uvedené v příloze č. 1 „archivního zákona“;
- politické strany, politická hnutí, občanská sdružení, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, církve a náboženské společnosti, profesní komory, nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti;
- notáři, pokud jde o dokumenty uvedené v příloze č. 1 „archivního zákona“;
- povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií je v „archivním zákoně“ stanovena i právním nástupcům soukromoprávních původců, jde-li o dokumenty, ke kterým měli tuto povinnost již tito původci.

Soukromoprávní původci (původci uvedení v § 3 odst. 2 „archivního zákona“) mají povinnost uchovávat dokumenty podle Přílohy č. 1 archivního zákona. Ostatní dokumenty mohou vyřazovat sami podle vlastních interních směrnic, vždy však s ohledem na příslušná ustanovení jiných právních předpisů, které stanovují skartační lhůty pro určité typy dokumentů (např. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení v platném znění, zákon č. 235/2004 Sb. o DPH v platném znění apod.).

Do kontaktu s archivem se soukromoprávní původci dostanou ve chvíli, kdy ve smyslu ustanovení § 7 odst. 2 „archivního zákona“ požádají archiv o provedení výběru archiválií ve skartačním řízení, či ve smyslu ustanovení § 11 odst. 2 téhož zákona požádají o provedení výběru archiválií mimo skartační řízení (vždy z dokumentů podle Přílohy 1 „archivního zákona“). V platnosti stále zůstává možnost soukromoprávních původců rozhodnout se pro vyřazování dokumentů a provádění výběru archiválií ve skartačním řízení (§ 7 odst. 2 „archivního zákona“). Vybrané archiválie jsou v obou případech vzaty příslušným archivem do evidence Národního archivního dědictví, zůstávají však ponechány v péči původce (vlastníka).

Dokumenty vzniklé z činnosti obchodních společností a družstev s výjimkou družstev bytových, které jsou tito povinni uschovávat a umožnit z nich výběr archiválií:

1. Dokumenty o vzniku, přeměně a zániku původce

- a) zakladatelské dokumenty,
- b) statuty, stanovy, jednací řády, organizační řády a schémata,
- c) dokumenty o přeměnách právnických osob,
- d) dokumentace o zrušení a zániku.

2. Dokumenty o řízení původce

- a) protokoly a zápisy z jednání statutárního orgánu a dozorčího orgánu, zprávy dozorčího orgánu, zápisy z valných hromad s přílohami,
- b) výroční zprávy,
- c) zprávy o auditu.

3. Dokumenty o majetku původce

- a) mimořádné inventarizace majetku při vzniku, dělení nebo likvidaci obchodních společností a družstev s výjimkou družstev bytových,
- b) smlouvy o převodu vlastnického práva k nemovitostem a listiny osvědčující přechod vlastnického práva k nemovitostem,
- c) dokumentace zápisu a certifikace ochranných známek.

4. Finanční dokumenty

- účetní závěrky.

5. Dokumenty vztahující se k předmětu podnikání původce

- a) podnikatelské záměry, vývojové studie,
- b) dokumentace výrobků (finální výkresy sestavení či sestav, prospekty, katalogy, vzorkovnice),

Dokumenty vzniklé z činnosti notářů, které jsou tito povinni uschovávat a umožnit z nich výběr archiválií:

1. Vlastní dokumenty

notářské zápisy.

2. Knihy, rejstříky a ostatní evidenční pomůcky podle kancelářského řádu Notářské komory České republiky

- a) seznam závětí,
- b) seznam listin o správě dědictví,
- c) rejstřík vedený zejména pro zápis žádostí o
  - 1. úkony v notářské činnosti podle § 2 notářského řádu (s výjimkou legalizace a vidimace podle § 73 a 74 notářského řádu),
  - 2. právní pomoc poskytovanou notářem v rámci další činnosti podle § 3 odst. 1 notářského řádu,
  - 3. úkony další činnosti notáře podle § 3 odst. 2 a 3 notářského řádu, pokud nejsou zapisovány do jiného rejstříku vedeného notářem,
- d) rejstřík evidence dědických spisů, které příslušný soud předložil notáři jako soudnímu komisaři k vyřízení a provedení úkonů v dědickém řízení,
- e) kniha notářských úschov,
- f) kniha protestů.

Znění textu částečně převzato ze stránek Zemského archivu v Opavě, kde jsou uvedeny také další informace, např. o postupu při likvidaci společnosti nebo prohlášení konkurzu viz http://www.archives.cz/web/rw_common/plugins/stacks/armadillo/media/Likvidace_po2014.pdf